

Kobeřice

1. Historie obce

První písemná zmínka

V listině moravského markraběte Přemysla z roku 1236 se výslovně píše „villa Koberici dicta“ (ves zvaná Kobeřice). Jiný pramen zmiňuje obec již k roku 1183, jedná se ovšem o pozdější falzum ze 13. století, které vzniklo na objednávku johanitské komendy v Hrobníkách, tehdejšího vlastníka Kobeřic. Zadavatelé falza takovým krokem obvykle zpětně legitimizovali nárok na držbu svého majetku.

Okolnosti vzniku

Nejsou blíže známy. Na katastru dnešních Kobeřic se ve středověku nacházely dvě vesnice. Jedna se jmenovala Kobeřice a druhá Modlejovice v severní části dnešní obce. Ve falzu vztahujícím se k roku 1183 se připomínají pusté Modlejovice. Johanité si své držby nechali potvrdit v roce 1236 a krátce potom zde opět vybudovali vesnici. Tato vesnice se k roku 1288 připomíná jako Smodrowice, v roce 1349 jako Malé Kobeřice, od roku 1871 Osmilány (dodnes). Po roce 1377 došlo ke spojení a od té doby se používá názvu Kobeřice. Způsobem založení se jedná o silniční ves.

Původ názvu

Původ názvu obce bývá dáván do souvislosti s románským slovem kover či s německým Kober ve významu označujícím tenký plášť. S velkou pravděpodobností však vychází z osobního jména Kober nebo Kobera, které náleželo zakladateli, správci či vlastníkovi Kobeřic. Od první poloviny 15. století se pravidelně setkáváme s českým pojmenováním Kobeřice (Coberzicze, Koberzycze). Německý úřední název Köberwitz se v různých obměnách (Kobirwicz, Kebrwitz, Köbrowitz) objevuje již od druhé poloviny 14. století.

Proměny a varianty názvu

Koberic (1183), Koberici (1236), Koberwicz (1349), Kobirwicz / Scobywicz (1377), Koweržnicz (1400), Coberzicze (1420–1440), Koberzicz (1423), Kobeřice (od 1431, též Koberzycze), Malé Kobeřice (tj. Osmilány – 1525), Cobeřic (1655), Kebrwitz (1720), Kobrwitz (1724), Köberwitz (1736–1830, 1890–1945), Köbervitium (1771), Köbrowitz (1771–1870), Koeberowiz (1784), Koběřice (1847)

Obyvatelstvo

1784: 36 sedláků, 40 zahradníků, 6 domkařů, 470 obyvatel

1855: 1416 obyvatel

1871: 1537 obyvatel ve vsi + 1 obyvatel na statku

1905: 1859 obyvatel

1921: 1837 obyvatel

1930: 2050 obyvatel

1950: 1899 obyvatel

1970: 2685 obyvatel

1991: 3125 obyvatel

2020: 3280 obyvatel

Heraldické symboly

Nejstarší pečetidlo pochází z roku 1698, kdy byl již kobeřícký statek spojen s panstvím Chuchelná Lichnovských z Voštic, proto i jako další statky tohoto panství byl na něm zobrazen sv. Mikuláš v podobě biskupa, který žehná pravicí a v levici drží berlu.

V současném znaku obce se nachází v zeleném štítě postavená zlatá berla, na ní ve spodní části položena stříbrná lilie a za ní zkříženy dva stříbrné obilné klasy. Prostřednictvím jednoduchých heraldických figur je vyjádřen vztah k původní pečetě – sv. Mikuláše v podobě biskupa držícího berlu, také zasvěcení zdejšího kostela Panně Marii a zelená s klasy odkazuje na zemědělský charakter obce.

Otázky a úkoly

Napiš rok a vypočítej, před kolika lety byl poprvé písemně zaznamenán název obce.

Podle koho nebo čeho název obce vznikl?

Ve které části obce se kdysi nacházely Malé Kobeřice?

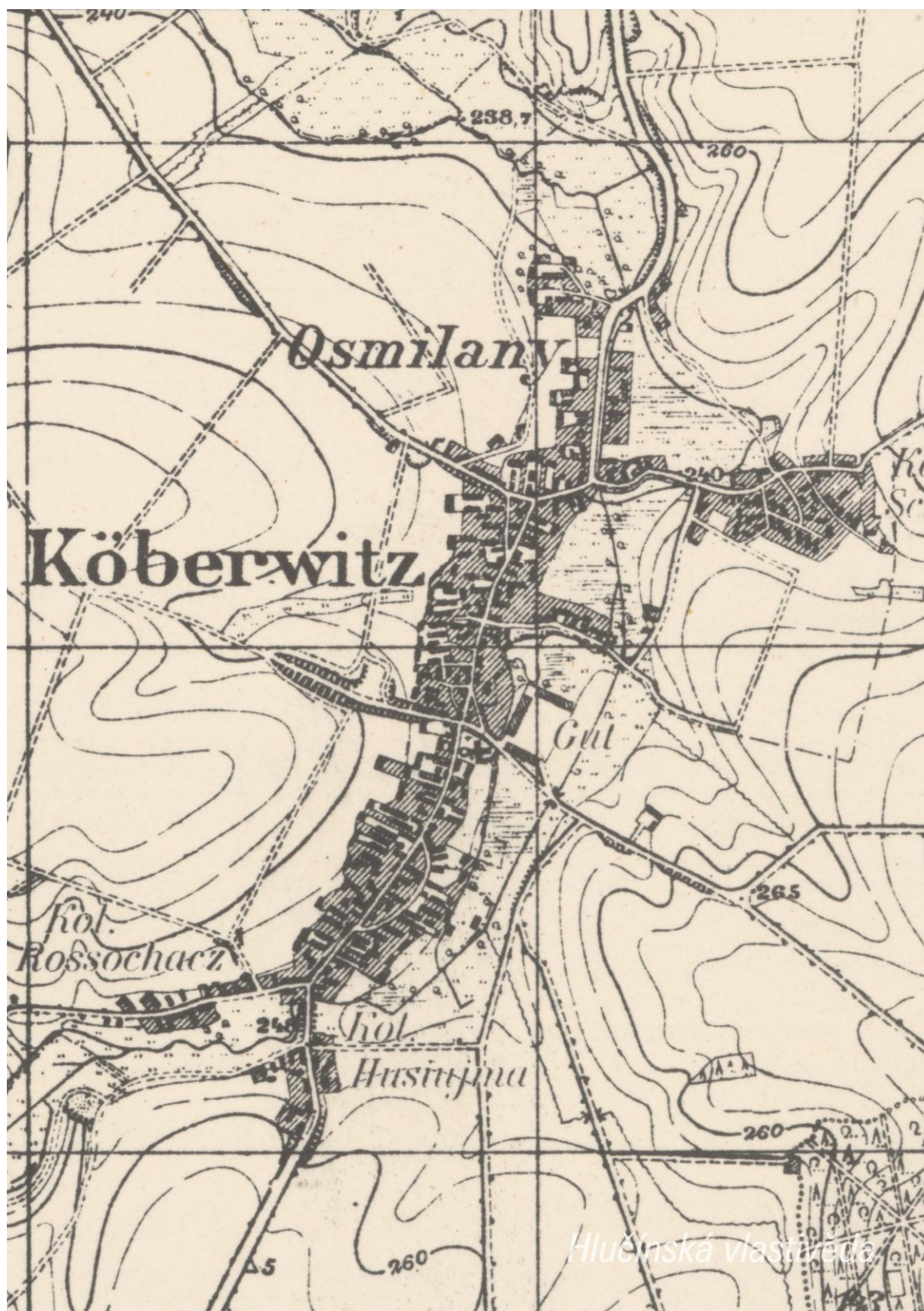
Jak se psal název obce v německém jazyce?

Jak si vysvětluješ úbytek obyvatel v roce 1950 oproti roku 1930?

2. Mapy

Historická mapa obce z konce 19. století

Otázky a úkoly

V jakém jazyce je mapa psána?

V čem se liší dobové zobrazení od současného?

Dokážeš najít dominanty obce?

Porovnej tehdejší a současnou zástavbu.

Označ na mapě místa, kam se rozšířila současná zástavba.

Nacházely se v obci mlýny? Kolik jich bylo?

Nacházely se v obci rybníky? Kolik jich bylo?

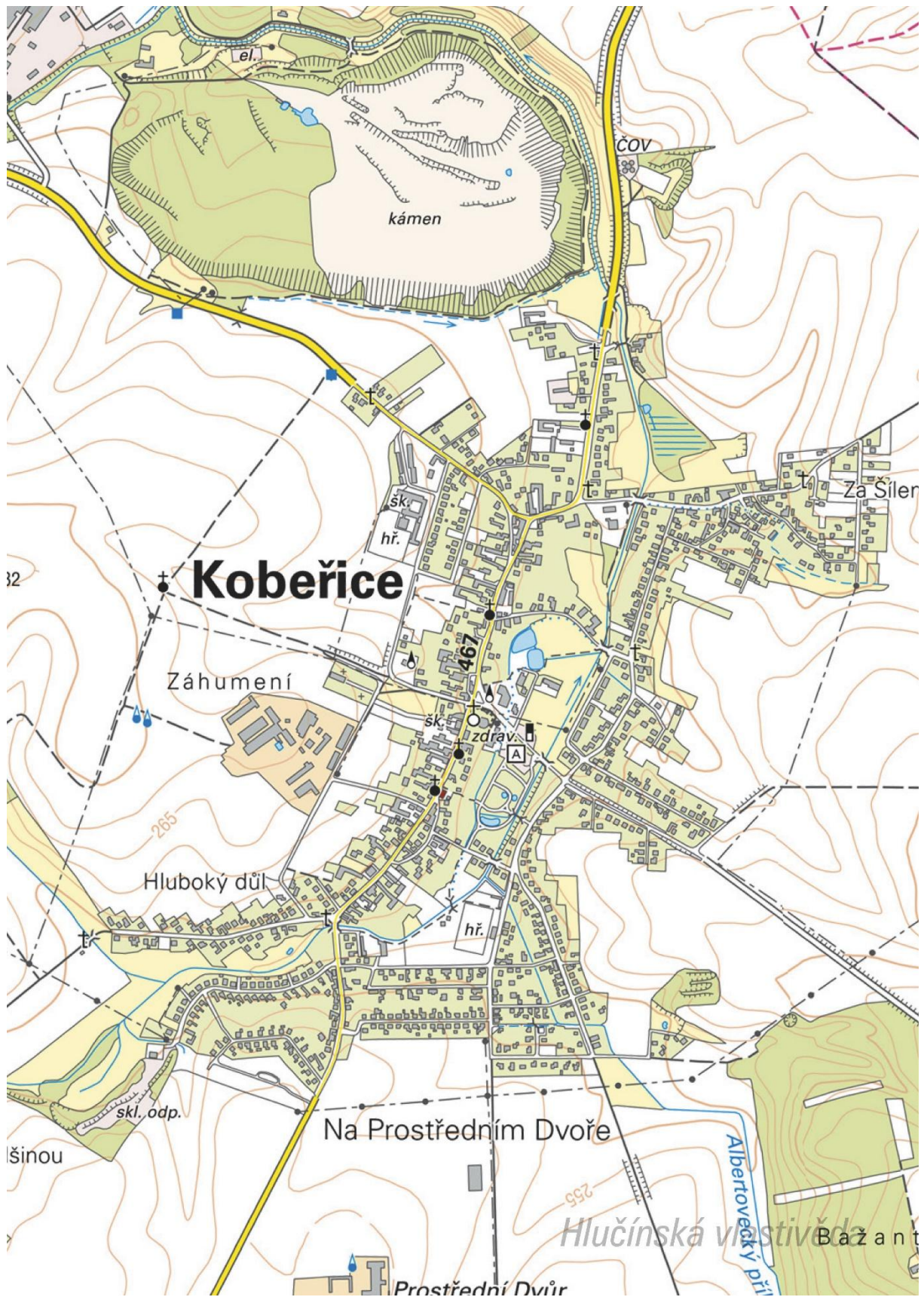
Poznáš, jak je označena alej?

Vytvoř k mapě legendu – symboly a popis toho, co označují.

Jaké další změny krajiny dokážeš z mapy vyčíst? (zánik lesů, změna vedení cest, zánik cest, atd.)

Současná mapa

Ortofotomapa z roku 1946

Ortofotomapa z roku 2020

Koberžice

Hlučínská vlastivěda

Otázky a úkoly

Zakresli do mapy tyto objekty: kostel, kříž, kaplička, pomník, škola, továrna, zámek, hasičárna a další.
Zakresli do mapy názvy ulic – souvisejí se zaniklými místy, řemesly nebo historickými událostmi?

V mapách můžete vyhledat následující stavby:

- architektonicky cennou/zajímavou,
- ve které působil / kterou postavil někdo významný,
- která je sídlem významné instituce,
- kde se lidé pravidelně schází a tráví svůj volný čas,
- která je nejstarší/nejnovější/největší/nejpodivnější,
- ve které se událo něco významného,
- kde se něco vyrábí/je poskytována služba ostatním obyvatelům,
- která nabízí kulturní vyžití,
- která je stará, chátrající, potřebovala by rekonstrukci,
- která (ne)slouží svému původnímu účelu,

Vysvětlí názvy míst v mapě.

Napiš do mapy názvy čtvrtí, polí nebo lesů, zkus zjistit, proč se tak jmenují.

Zakresli do mapy obrys původní zástavby.

Vytvoř jednoduchou mapu obce s fotkami zajímavých staveb.

Porovnej současná a dobová ortofota. Pojmenuj změny ve struktuře krajiny. Co se změnilo a proč?

Porovnej dobovou a současnou mapu obce. Hledej věci, které zanikly (např. zahrady, sady) a naopak, které nově přibýly (areály firem, nové čtvrti...).

Pocitová mapa obce

Skupinová práce při procházce obcí. Vytvoř jednoduchou mapu obce a zaznač do ní tato místa:

1. krásné, příjemné místo
2. ošklivé, zanedbané místo
3. významné místo
4. tajemné nebo posvátné místo
5. nebezpečné místo
6. oblíbené veřejné místo, kde se lidé scházejí
7. místo, kde si hrají děti
8. místo, kam rád chodíš na procházku

V rámci aktivity si zhotovte se třídou piktogramy symbolů, které by měly jednotlivá místa charakterizovat. Piktogramy pak můžete vystřihnout, nebo elektronicky vkládat do mapy. Můžete se domluvit s kolegy, aby byla tato aktivita zařazena do výtvarné výchovy.

3. Historické pohlednice

Kobeřice okolo roku 1900

Vyznač na mapě, kde se nacházejí zobrazené budovy. Co se změnilo? K čemu tehdy sloužily a jak jsou využívány dnes?

Nahoře: Obchod Marie Weigelové (naproti kostela, v současnosti obchod) / Kostel Nanebevzetí Panny Marie

Dole: Římskokatolická fara (také v současnosti) / Hostinec (Hostinec u Uličků, již není provozován)

Na pohlednici označ detaily, které dnes vypadají jinak, nebo zcela chybí.

Vytvoř z vlastních fotografií pohlednici stejných míst.

Na pohlednici označ detaily, které dnes vypadají jinak, nebo zcela chybí.

Které ze zobrazených budov dnes již v obci nestojí?

Nahoře: Kostel Nanebevzetí Panny Marie i fara stále slouží svému účelu

Dole: Špitál byl přestavěn již ve 20. letech, stará škola byla zbourána a na jejím místě je mateřská škola (naproti kostela)

K čemu sloužila budova označena na pohlednici jako „Spital“? Zjisti něco k její historii. Jak vypadá budova dnes?

Špitál byl postaven v roce 1898 knížetem Karlem Lichnovským u příležitosti oslav jeho 50letého knížecího jubilea. Toho roku v září byl vysvěcen farářem Emilem Bittou. zřídili v obci Lichnovští v roce 1898. Nahradil starý špitál, který již na konci 19. století nebyl funkční. Dnes je v něm obchod.

Kobeřice mezi lety 1938-1945

Ze které doby je pohlednice?

Po připojení obce k Německu 1938.

Kde se nacházejí zobrazené budovy? Co se změnilo? K čemu sloužily a slouží?

Nahoře: Watzlawikův hostinec (dnes obchod a květinářství) / Kostel Nanebevzetí Panny Marie

Dole: Škola (v současnosti budova bývalého obecního úřadu, přestavěná na Spolkový dům) / Památník obětem první světové války (s drobnými úpravami stojí dodnes)

Na pohlednici označ detaily, které dnes vypadají jinak, nebo zcela chybí.

Vytvoř z vlastních fotografií pohlednici stejných míst.

4. Fotografie

Takto vypadal špitál s klášterem Kongregace dcer Božské lásky okolo roku 1920. Najdi tuto budovu (nápopověda: nachází se nedaleko kostela, její polohu prozradí i vedlejší budovy na fotografii).

Porovnej, jak vypadal špitál dříve a dnes, k čemu slouží?

Lze najít shodné prvky obou budov?

Fasáda z režných cihel, vstupní výklenek, výzdoba okolo oken z glazovaných cihel, erb nad okny.

Kde se nachází místo na fotografii?

Křižovatka před kostelem, před rokem 1920, v pozadí špitál a hasičská zbrojnice.

Jak vypadá toto místo v současnosti? Co se změnilo? Vytvoř vlastní fotografii tohoto místa.

Poznáš, co je na fotografii? Kde tato stavba stála?

Původní barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie stál na místě současného kostela.

Seznam se s historií této stavby (např. v knize o historii obce).

Rodina Eduarda Mrovce v roce 1927. Kolik je na snímku dětí?

Jak jsou děti oblečeny?

U jaké příležitosti byl snímek pořízen? (Nápověda: Jedno dítě je oblečeno jinak)

Snímek vznikl při příležitosti prvního svatého přijímání, což dokládá v bílém oděné děvče (druhé zprava).

U jaké příležitosti byl snímek pořízen?

Slavnost Těla a krve Páně – lidově Boží Tělo. Průvod na snímku pochází z roku 1970. v popředí je viditelná část baldachýnu chránící kněze nesoucího monstranci

Jak probíhá tato slavnost v Kobeřicích?

5. Náměty dalších aktivit

Dobová fotografie události

Zjisti, o jakou událost se jedná (např. Boží tělo, oslava osvobození, pokládání kanalizace, prvomájový průvod...).

Pokus se snímek datovat a lokalizovat.

V případě, že snímky nebudete mít, zorganizujte jejich sběr mezi žáky a učiteli.

Náměstí, náves

Rozhlédni se kolem sebe, najdi a zjisti název ulice, která je na fotce.

Pojmenuj historickou událost, která vyvolala situaci zachycenou na fotce.

Zároveň zapiš, proč nastala a v jakém měsíci a roce.

Existuje souvislost s dobovou situací a současným názvem ulice?

Měnily se názvy místa? Zjisti od kolemjdoucích, příbuzných.

Zaniklá stavba

Vyhledej místo, kde stála již zaniklá budova. Z jakého důvodu stavba zanikla, zjisti nebo přemýšlej.

Jak vypadá současná stavba? Která slova tě při pohledu na ni napadnou?

Dochovaná stavba

Překresli ozdobný nebo zajímavý prvek ze stavby.

Jaký nápis je na budově?

K čemu budova slouží a bylo to tak i v minulosti?

Jaké lidské povolání je pro tuto stavbu typické?

Pozoruj stavbu a srovnej s fotkou nebo pohlednicí, porovnej její proměnu.

Popiš současnou stavbu.

Popiš stavbu z historické fotky.

Která podoba stavby se ti líbí – současná nebo minulá?

Vytvoř pohlednici tvé obce.

Pomník

Proveď frotáž nápisu, symbolu.

Vysvětli, k jaké události se pomník vztahuje.

Jaký prvek z pomníku symbolizuje událost, na kterou pomník upomíná?

Jaké pocity v tobě vyvolává vzhled a nápisy na pomníku?

Nachází se zde letopočet události?

Z jakého roku stavba pochází?

Na pomníku vyhledej příjmení, které dodnes někdo v obci má.

Konají se u tohoto místa nějaké vzpomínkové akce?

Načrtni pomník a zkus popsat jeho jednotlivé části.

Z jakého materiálu (kamene) je pomník?

Na kterých místech (bojištích) vojáci padli, vypiš státy, ve kterých se nacházejí.

V kolika letech většina vojáků z pomníku padla?

Jak probíhala válka v tvé obci?

Navrhni **pomník** nebo **pamětní desku** se symboly, které by odkazovaly na vybranou historickou událost ve tvé obci.

Kříž

Otázky a úkoly viz pomník.

Přemýšlej, jaký důvod mohl mít člověk, který nechal kříž postavit?

Přináší text na kříži nějaké poselství?

Kostel

Stavba kostela

Byl jsi někdy v kostele? Co jsi tam viděl?

Jaké slavnosti nebo obřady v něm probíhají?

Proč je kostel největší stavbou v obci? Na jakém místě stojí / Ve které části obce se nachází? Jaký měla tato stavba význam pro naše předky?

Obejdi si stavbu a načrtni její půdorys, průčelí kostela a boční pohled.

V jakém slohu byl kostel postaven? Na základě čeho to lze poznat?

Jaké architektonické prvky poznáš / dokážeš je pojmenovat?

Zjistí, ve kterém roce byl kostel postaven.

Zakresli do obrázku kostela: lodě, věž, okna, zvon, kříž.

Interiér kostela

Zakresli plánek interiéru kostela (nebo piš do připraveného náčrtku) a najdi: oltářní obraz, kůr, zvonek na ohlašování mše, nádobu na svčenu vodu, kazatelnu a další.

Jací svčtci jsou v kostele zobrazeni, víš něco o jejich životě? Jak na tebe působí výzdoba kostela? Najdi svčtce na obrazech a sochách.

Kronika

Digitalizovaná na webu viz odkaz: https://www.archives.cz/web/digitalni_archiv/

Najdi v kronice vybranou událost nebo téma.

Jaké informace jsou zapsané v kronice obce v roce...

Kterou současnou událost bys zaznamenal/a do obecní kroniky?

Jakou zajímavost ze života školy bys zapsal/a do školní kroniky?

Významný objekt

Postav se před objekt A a podívej se vlevo, jaká stavba se zde nachází, k čemu slouží?

Na zdi domu je text, přečti jej a vysvětli:

Zapiš skutečnost, která tě v souvislosti s tímto místem (stavbou) nebo jeho historií nejvíce překvapila.

Změř pozorovaný objekt, pomocí kroků, pásma, odhadem.

Z jakých geometrických útvarů se objekt skládá.

Vytvoř náčrtek objektu ve čtvercové síti.

Vytvoř model objektu.

Fotocesta

Pomocí aktivity „fotocesta“ provedte děti místem vaší obce nebo je zaveďte k zajímavé stavbě.

Připravte si několik fotek detailů budov, které se na plánové cestě nacházejí. Dbejte na to, aby z každého stanoviště byl vždy vidět objekt z následující fotky.

Větší děti mohou aktivitu nachystat samy.

Znak, pečeť

Seznam se s historickými znaky a pečetěmi obce.

Vytvoř znak obce různými výtvarnými technikami – kresba, koláž, keramika, linoryt...

Vymysli nový znak obce.

Místní pověsti

Napiš název pověsti.

O čem pojednává?

K jakému místu se vztahuje?